

Náučný chodník Mikušovské bradlá

Kraj:	Trenčiansky
Okres:	Ilava
Geomorfologická jednotka:	Biele Karpaty
Geologická jednotka:	bradlové pásmo
Chránené územia:	Chránená krajinná oblasť Biele Karpaty a prírodná rezervácia Skalice
Prístup:	bus Mikušovce, most a pešo na juh 300 m po hlavnej ceste smer Tuchyňa
Východisko:	Mikušovce, drobná kaplnka na hlavnej ceste asi 300 m pred obcou smerom od Tuchyne (v teréne nevyznačené)
Trasa:	Mikušovce, drobná kaplnka na hlavnej ceste... - rázcestie Kalvária na zelenej turistickej značke od Pruského - prírodná pamiatka Skalice - Velké Hradište a Mokrú skalu - pod Chotuč - späť pod Velké Hradište - Mikušovce, centrum
Dĺžka, prevýšenie:	5,5 km, prevýšenie 210 m (opačným smerom 310 m)
Čas prechodu:	2 - 2,5 h
Počet zastávok:	7
Náročnosť:	nenáročná až stredne náročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, ochranárske

Typ chodníka: samoobslužný, líniový s odbočkami, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Čiastočne je chodník súběžný so zelenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2009

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: ŠOP SR, Správa Chránenej krajinskej oblasti Biele Karpaty, Trenčianska 31, 914 41 Nemšová, tel. 032 / 6598 387

Poznámky: (1) V teréne úplne chýba vyznačenie východiska náučného chodníka pri hlavnej ceste a trasy k jeho prvému informačnému panelu. (Ďalej je trasa vyznačená dobre.) (2) K prvému informačnému panelu je prístup možný aj po zelenej turistickej značke z Pruského (3,4 km s prevýšením 170 m).

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie. Vopred treba zvážiť nástup na trasu.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Mikušovce. Obec severne od Ilavy v severnej časti Bielych Karpát v údolí Tovarského potoka. Prvá písomná zmienka je z roku 1259, kedy pod názvom Mykus patrila k vršatskému panstvu. V okolí boli objavené početné nálezy pohrebísk a hradísk (Nivka, Malé Hradište) lužickej a púchovskej kultúry a hromadný nález predmetov z mladšej doby bronzovej. Obyvatelia zaoberali hlavne poľnohospodárstvom, tkáčstvom a pradiarstvom, v obci bola píla, mlyn i pálenica. Dominantou obce je rímskokatolícky kostol sv. Goradza z roku 1999.

Prírodná pamiatka Skalice. Chránené územie na okrajovom svahu Bielych Karpát v bradlovom pásme juhozápadne od Mikušoviec vyhlásené v roku 1969 na ochranu vápencových brál s výskytom mangánovej rudy. Lokalita je názorným príkladom genézy mangánových minerálov vo vodnom prostredí. Opakované pokusy o ťažbu rudy boli pre nerentabilnosť neúspešné.

Veľké Hradište (525 m n. m.). Vrch západne od Mikušoviec v geomorfologickom podcelku Vršatské bradlá v severnej časti Bielych Karpát na rássoche vybiehajúcej z Chmelovej cez Chotuč k Pruskému budovanej horninami bradlového pásma. Má skalnatý vrchol s doskovitými blokmi vápenca, tvoriacimi skalné veže vysoké niekoľko metrov. Vrchol je prístupný po zelenej turistickej značke, odbočujúcej z náučného chodníka. Výhľad je obmedzený riedkym porastom. S ďalším blízkym bradlovým tvrdošom - **Mokrou skalou** - bol miestom nerentabilnej ťažby mangánovej rudy (výskyt minerálu pyroluzit). Stopy po ťažbe - zasypané jamy, kamenné moria, okná - vidno dodnes. Pod Mokrou skalou je zastrešená studnička s pitnou vodou. (Blízky zalesnený vrch **Malé Hradište** má na viacerých mapách chybné uvedenú výšku 531 m - dosahuje len 503 m n. m.) Tvrdošové bradlové vyvýšeniny v tejto lokalite sa spoločne označujú ako **Mikušovské bradlá**.

Prírodná rezervácia Červenokamenské bradlo nad obcou Červený Kameň > Náučný chodník okolo Červenokamenského bradla.

Prírodná rezervácia Vršatské bradlá a prírodná rezervácia Vršatské hradné bralo nad obcou

Chránená krajinná oblasť (CHKO) Biele Karpaty. Veľkoplošné chránené územie vyhlásené v roku 1979 na slovenskom území Bielych Karpát zhruba medzi Skalicou a Púchovom v dvoch častiach s prerušením v okolí Vrboviac severne od Myjavy. Nevelkými výbežkami siaha i do susedných geomorfologických celkov: Chvojnickej pahorkatiny, Myjavskej pahorkatiny i Považského podolia. Predmetom ochrany je mozaika lesných spoločenstiev, druhovo bohatých lúk, pasienkov, políček a remízok, zvyšujúcich druhovú diverzitu, s charakteristickým rozptýleným kopaničiarskym osídlením s prvkami ľudovej architektúry, ktoré prispieva k osobitému krajinnému rázu. Reliéf so zaoblenými chrbtami a hlboko vrezanými dolinami miestami akcentovaný ostrými i skalnými vyvýšeninami vyplýva z geologickej stavby a vývoja. Územie kulminuje výškou 970 m n. m. Veľkou Javorinou/Veľkou Javořinou s vrcholom na slovensko-českej štátnej hranici. Ďalšími vysokými vrchmi v CHKO sú: Chmeľová (925 m), Veľký/Velký Lopeník a Kobylínek (oba 911 m). Dominantne územie CHKO tvorí flyšové pásmo, t. z. striedajúce sa paleogénne pieskovce, ílovité bridlice, slieňa a ílovce. Od oblasti Cetuny až po Lednicu vstupuje na juhovýchodný okraj CHKO bradlové pásmo s mezozoickými karbonátovými horninami. Ide o rôzne druhy vápencov vo forme šošoviek a krýh, tvoriace často výrazné vyvýšeniny obklopené mäkkšie modelovaným reliéfom na ich relatívne menej odolnom obale, budovanom napr. pieskovecami, zlepenkami, slieňmi či slienitými bridlicami. Porasty tvoria prevažne bučiny, bukové duby, na sutinách lipové a jaseňové javoriny a na bralnatom reliéfe až stepné spoločenstvá. Osobitým javom Bielych Karpát sú lúčne spoločenstvá s bohatým výskytom druhov z čeľade vstavačovitých, medzi ktorými sú hmyzovník Holubyho, vstavačovec Fuchsov Soóv, vstavač obyčajný, v. počerný, z iných vzácnych druhov ľalia cibulkonosá i popolavec dlholistý moravský. Územie je bohaté na mnohé vzácne a chránené bezstavovce, napr. motýle jasone (červenooký a chochlačkový) a modráčiky (bahniskový a krvavcový), stavovce, napr. mlok obyčajný, užovka stromová i hladká, jašterica živorodá a múrová, i vtáky, napr. sokol sťahovavý, bocian čierny a výr skalný. Miestami sa vyskytuje vydra riečna a z veľkých šeliem rys ostrovid a mačka divá. Na CHKO nadväzuje za slovensko-českou štátnou hranicou Chránená krajinná oblasť Bílé Karpaty s omnoho väčšou rozlohou, miestami presahujúca z Bielych Karpát až do Dolnomoravského úvalu a Vizovickej vrchoviny.

Názvy informačných panelov

1. Víťame Vás na náučnom chodníku. Mikušovské bradlá
2. Chránená krajinná oblasť Biele Karpaty
3. Vršatské bradlá. Fúzač alpský
4. Hmyzovník Holubyho a jeho „rodina“. Jozef Ľudovít Holuby
5. Krajina okolo nás. „Krajinotvorcovia“
6. Naši „oblúbenci“
7. Pravá tvár lesa

